

"Pyydämme äänittämään niiden ihmisten puheita, jotka puhuvat vepsän ja karjalan murteita. Nämä puhenäytteet ovat erittäin arvokkaita."

Aleksandra Rodionova

Liity mukaan puheiden keräämiseen

Tempaus

Karjalan kielitieteilijät ovat käynnistäneet projektin, jossa halukkaat voivat äänittää vepsän tai karjalan murteita puhuvien sukulaistensa tai tuttaviansa puhetta.

Marina Tolstyh

Karjalan Sanomat
Petroskoi
karjalansanomat@yandex.ru

Venäjän tiedeakatemian Karjalan tutkimuskeskuksen kielen, kirjallisuuden ja historian tutkimuslaitos käynnisti viime viikolla melkein puolen vuoden ajan kestävä tempauksen nimeltä Kuuntele kotikieltä. Tutkimuslaitos kutsuu opiskelijoita, opettajia ja muita aiheesta kiinnostuneita nuoria ja aikuisia keräämään vepsän ja karjalan kieltä osaavien puhenäytteitä.

– Puhetta voi äänittää sanelukoneella, kännykällä tai kameralla, sanoo Karjalan tutkimuskeskuksen kielen, kirjallisuuden ja historian tutkimuslaitoksen lyydin kielen tutkija **Aleksandra Rodionova**.

– Tietysti kielentutkijat etsivät haastatteluihin karjalaa ja vepsää puhuvia edelleenkin. Kuitenkin haluamme, että jokainen halukas voisi osallistua puhenäytteiden keräämiseen. Tämä on uusi kokemus karjalaa ja vepsää äidinkielenä puhuville, hän lisää.

Tempauksen järjestäjät toivovat, että se auttaa säilyttämään ja tutkimaan vepsän ja karjalan kieltä sekä lisäämään asukkaiden kiinnostusta Luoteis-Venäjällä asuvien suomalais-ugrialaisten kansojen kieliin ja kulttuuriin.

Tilaisuuteen voivat osallistua sekä Karjalan tasavallan että myös Leningradin, Vologdan, Tverin ja Murmanskin alueiden asukkaat.

Haastateltava voi kertoa murteellaan:

- itsestään, perheestään ja maanmiehistään;
- perheensä perinteistä ja elämäntavoista;
- kotikylänsä tai -kaupunkinsa historiasta, sen nimen alkuperästä;
- käyttöesineistä ja paikallisten ihmisten elinkeinoista
- paikallisia tarinoita ja taruja;
- hauskoja juttuja elämästä kotipaikallaan.

Karjalan tiedeakeskuksen kielen, kirjallisuuden ja historian tutkimuslaitoksen lyydin kielen tutkija Aleksandra Rodionova toivoo, että vepsän ja karjalan murrekartassa on esillä myös tuoreita puhenäytteitä. 12+ KUVA: MARINA TOLSTYH

Murrekarttaan lisää puhenäytteitä

Puhenäytteiden keräys on osa hanketta, joka koskee vepsän ja karjalan kielen VepKar-korpuksen tekemistä. Hanke on saanut rahoituksen Venäjän tieteellisestä rahastosta.

Korpuksesta löytyy myös ensimmäinen vepsän ja karjalan murrekartta. Karttaan on merkitty jo 50 paikkaa ja äänitettävä, joissa Karjalan sekä Tverin ja Murmanskin alueiden asukkaat kertoivat murteilla eri aiheista.

– Nämä puhenäytteet on saatu nykyisten tutkijoiden tutkimusretkillä sekä on valittu kielen, kirjallisuuden ja historian tutkimuslaitoksen äänitekokoelmasta ja myös Karjalan valtion televisio- ja radioyhtiön vähemmistökielisen toimituksen arkistosta, Rodionova sanoo.

Hänen mukaansa tempauksessa kerätyt parhaat puhenäytteet ladataan sitten murrekarttaan.

– Puhenäytteiden täytyy olla omaperäiset. Haastateltaja voi pyytää vepsän tai karjalan puhujaa kertomaan esimerkiksi omasta perheestään ja perheensä perinteistä. Vastaaja voi kertoa muun muassa joitakin hauskoja juttuja perheen-

”Melkein puolen vuoden ajan kestävä Kuuntele kotikieltä -tempaus on osa hanketta, joka koskee Karjalan vepsän ja karjalan kielen VepKar -korpuksen tekemistä.

sä tai kotikylänsä elämästä, Rodionova täsmentää.

Haastateltavan ei tule lukea valmista tekstiä lehdestä tai kirjasta.

Puolestaan haastateltajan täytyy lähettää tutkimuslaitokseen tekemänsä alkuperäinen äänite. Sitä ei saa leikata mitään muotoon tai kokoon. Äänite voi kestää enintään 15 minuuttia.

– Pyydämme äänittämään niiden ihmisten puheita, jotka puhuvat vepsän ja karjalan kielen murteita. Nämä puhenäytteet ovat erittäin arvokkaita, kielentutkija korostaa.

Tempaus on omistettu kahdelle kielitieteilijälle

Viime viikolla 23. tammikuuta alkanut tempaus koostuu kolmesta osiosta. Puhenäytteiden kerääminen päättyy 7. heinäkuuta, minkä

jälkeen tempauksen vetäjät kuuntelevat äänitteitä ja valitsevat niistä parhaat ja mielenkiintoisimmat. Tempauksen voittajat julkistetaan 7. lokakuuta ja sitten palkitaan.

– Kuuntele kotikieltä -tempaus on omistettu merkittävälle kielitieteilijöille **Grigori Makaroville** ja **Matti Hämäläiselle**, Rodionova sanoo.

Tilaisuuden alkamis- ja päätymispäivät on valittu tietoisesti. Karjalan kielen ja kulttuurin kehitykseen suuren panoksen antanut Makarov syntyi 23. tammikuuta 1918 Aunuksen piirin Sammatuksen kylässä. Vepsän kieltä paljon tutkinut inkerinsuomalainen Matti Hämäläinen syntyi 7. lokakuuta 1903 Saaren kihlakunnan Luukkasin kylässä.

Tempauksen järjestäjinä ovat muun muassa Petroskoin yliopis-

Tiedot haastatellusta ja haastattelijasta

- Haastatellusta on hyvä ottaa valokuva, ellei hän ole sitä vastaan.
- On otettava valokuva paikasta, jossa haastateltu asuu nyt.
- Haastatellusta täytyy saada seuraavat tiedot: etu- ja sukunimi, syntymävuosi ja -paikka, asuin- ja työpaikka, koulutus ja ammatti. Myös äänityksen päivämäärä ja paikka täytyy kirjoittaa ylös.
- Äänitteen voi tehdä joko yksi henkilö tai ryhmä. Kaikkien osallistujien täytyy esittää henkilö- ja yhteystietonsa.
- Jokainen osallistuja tai osallistujaryhmä voi lähettää projektiin enintään kolme äänitettä.
- Äänitteet ja videot on lähetettävä osoitteeseen vepkar@illh.ru otsikolla Kuuntelen kotikieltä.
- Lisää tietoa kilpailusta löytyy tästä: vk.com/speechvepkar

ton itämerensuomalaisen filologian oppilaitos ja Karjalan tasavallan karjalaisten 9. keräyhön valtuusto. **KS**